



**МУРАДЛИМ**

**ХЭМ**

**ЎЗЛИКСИЗ БИЛИМЛЕНДИРИЎ**

*Илмий-методикалык журнал № 3/2*



Нөкис - 2021

# МУГАЛЛИМ ХЭМ ҮЗЛИКСИЗ БИЛИМЛЕНДИРҮҮ



ISSN 2181-7138

№ 3/2 2021 жыл

## Илимий-методикалық журнал

**Редактор:**

**А. Тилегенов**

**Редколлегия ағзалары:**

Мақсет АЙЫМБЕТОВ  
Нағмет АЙЫМБЕТОВ  
Кеңесбай АЛЛАМБЕРГЕНОВ  
Дилшодхўжа АЙТБАЕВ  
Өсербай ӨЛЕҰОВ  
Асқар ДЖУМАШЕВ  
Кеңесбай ДАУЛЕТЯРОВ  
Гүлнара ЖУМАШЕВА  
Батырбек КАИПБЕРГЕНОВ  
Амангелди КАМАЛОВ  
Сарсен КАЗАХБАЕВ  
Гулмира КАРЛЫБАЕВА  
Сабит НУРЖАНОВ  
Уролбой МИРСАНОВ  
Арзы ПАЗЫЛОВ  
Зухра СЕИТОВА  
Айдын СУЛТАНОВА  
Тажибай УТЕБАЕВ  
Ризамат ШОДИЕВ  
Ойбахор ШАМИЕВА  
Бекзод ХОДЖАЕВ  
Дўстназар ХИММАТАЛИЕВ  
Гулрухсор ЭРГАШЕВА

**Шөлкемлестиріушілер:**

Қарақалпақстан Республикасы  
Халық билимлендириу  
Министрлиги, ӨЗПИИИ  
Қарақалпақстан филиалы

Өзбекстан Республикасы  
Министрлер Кабинети  
жанындағы Жоқарғы  
Аттестация Комиссиясы  
Президиумының 25.10.2007  
жыл (№138) қарары менен  
дизимге алынды

Қарақалпақстан Баспа сөз хэм  
хабар агентлиги тәрәпинен  
2007-жылы 14-февральдан дизимге  
алынды №01-044-санлы гууалық  
берилген.

Мәнзил: Нөкис қаласы,  
Ерназар Алакөз көшеси №54  
Тел.: 224-23-00  
e-mail: [uzniipnkkf@umail.uz](mailto:uzniipnkkf@umail.uz),  
[mugallim-pednauk@umail.uz](mailto:mugallim-pednauk@umail.uz)  
[www.mugallim-uzliksiz-bilim.uz](http://www.mugallim-uzliksiz-bilim.uz)

*Журналға келген мақалаларға жууан қайтарылмайды, журналда жарияланған мақалалардан алынған узиндилер «Мугаллим хэм узликсиз билимлендириу» журналынан алынды, деп көрсетилуи шәрт. Журналға 5-6 бет көлеминдеги материаллар еки интервалда TIMES NEW ROMAN шрифтинде электрон версиясы менен бирге қабыл етиледі. Мақалада келтирилген мағлұматларға автор жууанкер.*

# MAZMUNY

## ПЕДАГОГИКА, ПСИХОЛОГИЯ, ТАСВИРИЙ САНЪАТ

<b>Ҳожиёв Р. Б., Норбоева Д.О.</b> Ёшлар ижтимоий фаоллигини ривожлантириш концепциялари .....	4
<b>Ismatov U.Sh.</b> Bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchilarini turli grafik materiallarda ishlashga o'rgatish (tempera bo'yog'i misolida) .....	12
<b>Berdiyev O.</b> Tasviriy san'at va chizmachilik darslarida o'quvchilar duch keladigan ayrim masalalarning amaliy faoliyatdagi yechimlari .....	15
<b>Baymetov B.B., Xamroqulova M.</b> Talabalarni boshshaklini tasvirlashga o'rgatishda konstruktiv qurilish qonuniyatlaridan foydalanish texnologiyalari .....	18
<b>Abduxamidov S.M., Shadiyev A.Ya.</b> Sog'lom turmush tarzini shakllantirishda jismoniy tarbiya va sportning bugungi kundagi o'rni .....	22
<b>Ismatov U.Sh.</b> Rangtasvir mashg'ulotlarida maishiy janrning ifodalanishi .....	25
<b>Марасулова И.М., Зулфияев Р.Н.</b> Ўқувчилар таълим-тарбияси жараёнида тасвирий санъат ўқитувчисининг ўрни .....	28
<b>Абдуллаева Г.С.</b> Формирование ключевых компетенций у студентов с особыми образовательными потребностями через применение ИКТ .....	31
<b>Мухитдинова М.С.</b> Нуткида оғир нуқсонли болалар билан коррекцион-ривожлантирувчи ишларни олиб боришда мусика машгулотларининг имкониятлари .....	35
<b>Султанов Х.Э., Марасулова И.М., Юнусова К.Х.</b> Педагогик инновацион кластери: Чирчиқ тажрибасининг илк натижалари .....	37
<b>Султанов Х.Э., Махмудов М.Ж.</b> Ўқувчиларни тасвирий санъат фанига қизиқтиришдаги ўқитувчининг маъсулияти .....	42
<b>Қаюмов Х. А., Қо'қийев В. В.</b> Quruvchi muhandislarni tayyorlashda muhandislik grafikasi ta'limini kompyuter texnologiyasi bilan integratsiyalash .....	46
<b>Махмудова М.Т.</b> Развитие музыкальной тематики и ее актуальность в изобразительном искусстве Узбекистана .....	48
<b>Марасулова И. М.</b> Эстетическое воспитание молодежи для общества .....	52
<b>Sobirov S. T.</b> Bolalar uchun nashrlarda illyustratsiyalarning vazifalari .....	54
<b>Sobirov S. T.</b> Talabalarda yuksak axloq, kasbga sadoqat kabi insoniy fazilatlarini shakllantirish va ma'naviy-ma'rifiy ishlar samaradorligini oshirishda to'garaklarning o'rni .....	59
<b>Муратов Х. Х.</b> Ўқув жараёнида мустақил таълимни ташкил этиш ва бошқаришнинг долзарблиги .....	61
<b>Атаханова С.О.</b> Масофали ўқитиш технологиясининг чизмачиликни ўқитишдаги амалий аҳамияти .....	65
<b>Атаханова С.О.</b> Чизмачилик фани бўйича ўқувчиларнинг билиш фаолиятини фаоллаштиришда муаммоли таълим технологиясидан фойдаланиш омиллари .....	69
<b>Султанов Х.Э.</b> Таълим муассасалари ҳамкорлигининг кластерли моделини ташкил этиш .....	73
<b>Қо'қийев В.В.</b> Yordanchi proyeksiyalash usulidan foydalanib yaqqol tasvir qurish .....	76
<b>Махмудова М.Т.</b> Влияние музыки на изобразительного искусства .....	81
<b>Махмудова М.Т.</b> Роль и значение музыки в воссоздании изображения .....	85
<b>Қо'қийев В. В., Mahmudov M. J.</b> Ijodkorlikni rivojlantirish chizama geometriya fani misolida .....	88
<b>Қо'қийев В. В., Qozoqboyeva D. T.</b> Yordamchi proyeksiyalash usuli orqali yechiladigan masalalar .....	91

<b>Jumayev I.O.</b> Chizmalarni AutoCAD dasturida chizishda dasturning mavjud murakkabliklarini qo'lda chizishga moslashtirish (o'rgatish) usullari .....	94
<b>Jumayev I.O.</b> Muhandislik grafikasi fanlarida uch o'lchamli fazoni Auto CAD dasturidan foydalanib qo'llash usullari va ahamiyati .....	99
<b>Xalimov M., Bekqulov Q.</b> Chizmachilik fanini o'qitishda interaktiv metodlarni qo'llash zaruriyati .....	102
<b>Bekqulov Q.Sh.</b> O'quvchilar yo'l qo'yadigan tipik xatolarni tizimga solish va prognoz qilish oldini olish choralari .....	105
<b>Bekqulov Q.Sh., To'laganova H.</b> Muhandislik grafikasi fanlarida talabalar chizma bajarishda yo'l qo'yadigan tipik xatolar .....	107
<b>Bekqulov Q.Sh., To'laganova H.</b> Chizmachilik fanidan o'quvchilarning fazoviy tasavvurini oshirishda tugallanmagan chizmalardan foydalanish .....	111
<b>Bekqulov Q.Sh., Boizaqova Sh.A.</b> Muhandislik grafikasi fanlarini boshqa fanlar bilan bog'liqligi .....	113
<b>Boizaqova Sh.A., Bekqulov Q.Sh.</b> Ko'rinishlar mavzusini tushuntrishda detal modelini o'ziga qarab o'rganishning ahamiyati .....	117
<b>Анкабаев Р. Т.</b> Тасвирий саънатда машгулотларида иллюстрация ўргатишнинг аҳамияти .....	120
<b>Бахриев И.С.</b> Бўлажак тасвирий саънат ўқитувчиларини касбий тайёрлашда композиция фанининг назарий асослари .....	122
<b>Атажанова Р. Р.</b> Возможности уроков изобразительного искусства в развитии творческих способностей младших школьников .....	126
<b>Бахриев И.С.</b> Бўлажак тасвирий саънат ўқитувчиларини касбий тайёрлашда композиция фанини ўқитилишининг амалиётдаги ҳолатини ўрганиш .....	128
<b>Xalimov M.</b> Chizmachilik fanini o'qitishda interaktiv metodlarni qo'llash zaruriyati .....	133
<b>Achilov N. N.</b> AutoCAD dasturi yordamida talabalarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish yaqqol tasvirlarni bajarish asosida .....	136
<b>Анкабаев Р.Т., Миржалилов М. Б.</b> Тасвирий саънатда машгулотларида миниатюрани ранг тасвирини ўргатишнинг аҳамияти .....	141
<b>Achilov N. N.</b> Ko'rgazmali qurollardan foydalangan holda talabalarda ijodiy qobiliyat va dars samaradorligini oshirish yo'llari .....	145
<b>Saydaliyev S.S., Nig'manov B.V., Achilov N.N.</b> Arxitekturada inson va fazo .....	149
<b>Ҳоҷиев Р. Б. Норбоева Д.О.</b> Ёшларнинг ижтимоий қатлам сифатида мавжудлигининг онтологик асоси .....	155

qatori, judayam “g‘alati” javoblar ham muhokamaga qo‘yiladi. Muhokama davrida barcha javoblar hech ham tanqid qilinmasligi lozim. Aks holda talabalarning izlanish jarayoniga putr yetkazish mumkin. Ulardan faqat foydalanish, ya‘ni “mag‘iz” tomonlarini qidirish orqali talabalarda fikrlash qobiliyatini o‘stirishga qaratilishi lozim.

Yuqoridagi fikrlardan ko‘rinib turibdiki, darsda pedagogdan interaktiv metodlarni qo‘llashi uchun shaxsiy tajriba talab qilinadi. Interaktiv metod va ularni qo‘llash haqida ko‘plab o‘quv, uslubiy adabiyotlarni o‘qish mumkin. Lekin ularni qo‘llash malakasiga esa bevosita ana shu jarayonda o‘zi qatnashibgina ega bo‘lishi, ko‘nikma hosil qilishi mumkin.

Adabiyotlar:

1. Ж.Ф.Йўлдошев? С.А.Усмонов. педагогик технология асослари. -Т.:, “Ўқитувчи” нашриёти, 2004.
2. И.Раҳмонов ва Ё. Муҳандислик графикаси фанини ўқитишнинг замонавий технологиялари -Т.:, «НАВРЎЗ» нашриёти, 2015.
3. E.Ro‘ziyev, A.Ashirboyev, Muhandislik grafikasini o‘qitish metodikasi – T.:, Fan va texnologiya., 2010.

PEZЮME  
Ushbu maqolada chizmachilik fanini o‘qitishda interaktiv metodlarni qo‘llash zaruriyati haqida ma‘lumotlar keltirilgan.

PEZЮME  
В этой статье представлена информация о необходимости использования интерактивных методов в обучении рисованию.

SUMMARY  
This article provides information on the need to use interactive methods in teaching drawing.

## AUTOCAD DASTURI YORDAMIDA TALABALARNING IJODIY QOBILİYATLARINI RIVOJLANTIRISH YAQQOL TASVIRLARNI BAJARISH ASOSIDA

*Achilov N. N.*

*Toshkent viloyati Chirchiq davlat pedagogika instituti*

*Tasviriy san‘at kafedrasida katta o‘qituvchisi*

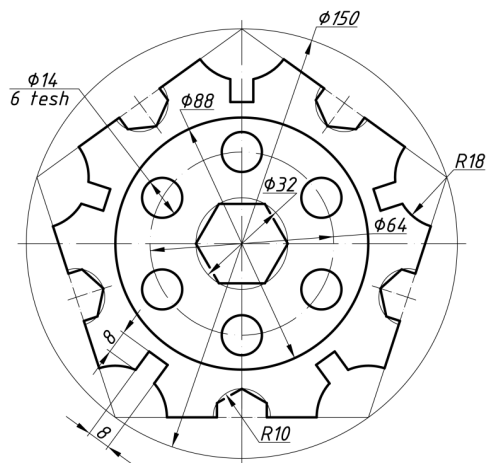
**Tayanch so‘zlar:** chizmachilik, aylana, yumaloqlash, faska, radius, izometriya, o‘lcham, ko‘rinish, aksonometriya.

**Ключевые слова:** чертеж, круг, скругление, фаска, радиус, изометрия, размер, вид, аксонометрия.

**Key words:** drawing, circle, rounding, chamfer, radius, isometry, dimension, view, axonometry.

XXI asr intellektual yoshlar asri bo‘lib, o‘qituvchi bilim va ko‘nikma malakalarga ega bo‘lishi kerak. Darsni yuqori darajada o‘tish yaxshi natijaga erishish o‘qituvchining izlanishiga bog‘liq. O‘qituvchi har doim o‘z ustida ish olib borishi, izlanish natijasida yangi pedagogik texnologiyalarni kashf etishi lozim. Hozirgi zomonda kompyuter, planshet, qo‘l telefon bularning ishlashi uchun turli xildagi rangbarang programalar kundan-kunga chiqqa boshlayapti. Har bir fanga doir programmalar chiqqan matematiklarni ishini oson qilish uchun excel hujjat tayyorlash uchun word muharriri va ularning yangidan-yangi versiyalari chiqqan. Arxitektorlar uchun Archi CAD programmalari chizmachilik uchun Auto CAD grafik dasturi chiqqan bo‘lib grafik ish chizmalarini osongina bajara olish imkoniyati keng.

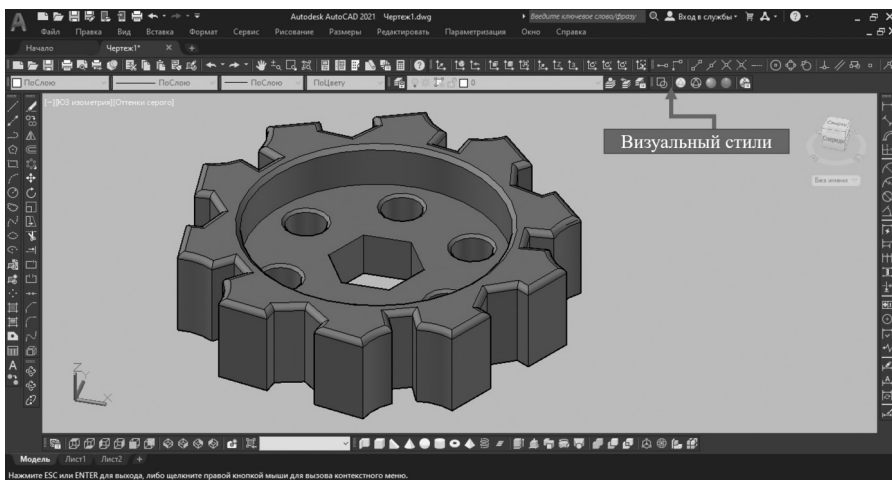
Oliy ta‘limning asosiy maqsadi zamon talablariga javob bera oladigan malakali, raqobatbardosh, yuksak bilimli, oliy ta‘lim talabasi o‘zi tanlagan yo‘nalishi yuzasidan talabga



1-rasm

javob bera oladigan Respublikaning ilm-fan madaniyat, iqtisodiy va ijtimoiy sohalarini rivojlantirishda o'z hissalarini qo'shadigan, mustaqil fikrlaydigan yuksak ma'naviyatga ega bo'lgan yuqori salohiyatli mutaxassislarni tayyorlashdir. Bugungi kunda ta'lim sohasiga yangi axborot va kompyuter texnologiyalarining kirib kelishi, barcha fanlar qatori tasviriy san'at va muhandislik grafikasi yo'nalishida o'qitilayotgan fanlardan Chizmachilik fanida ham o'quv jarayonini takomillashtirishni, ya'ni modernizatsiyalashni taqozo etmoqda. Chunki yangi va zamonaviy elektron o'qitish vositalari juda katta imkoniyatlarga egaki, ulardan maqsadli foydalanib ta'limda o'qitish

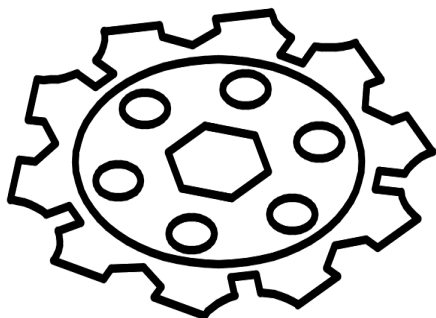
samaradorligini oshirish imkoniyatlari paydo bo'ladi. Bu bilan faqatgina o'qitish sifati samaradorligini oshirish va talabalarning vaqtlarini tejashga ham katta imkoniyatlar yartib beradi. Bu muammolarini ijobiy va ijodiy yechishda barcha oliy ta'lim muassasalari professor-o'qituvchilari masuldirlar.



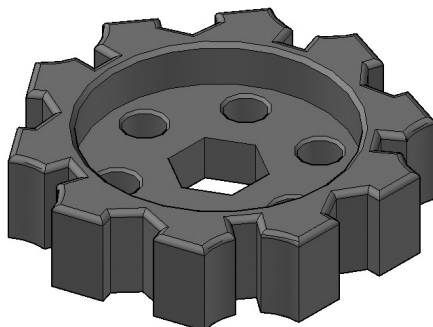
2-rasm

Bu global muammolarni hal qilish zamonaviy axborot va kompyuter texnologiyalarni o'quv jarayoniga mantiqan va metodik to'g'ri va maqsadli tatbiq qilishni yaxshi biladigan, hamda bu dasturni mukammal biladigan professor -o'qituvchilar zimmasiga tushishi tabiiy holdir.



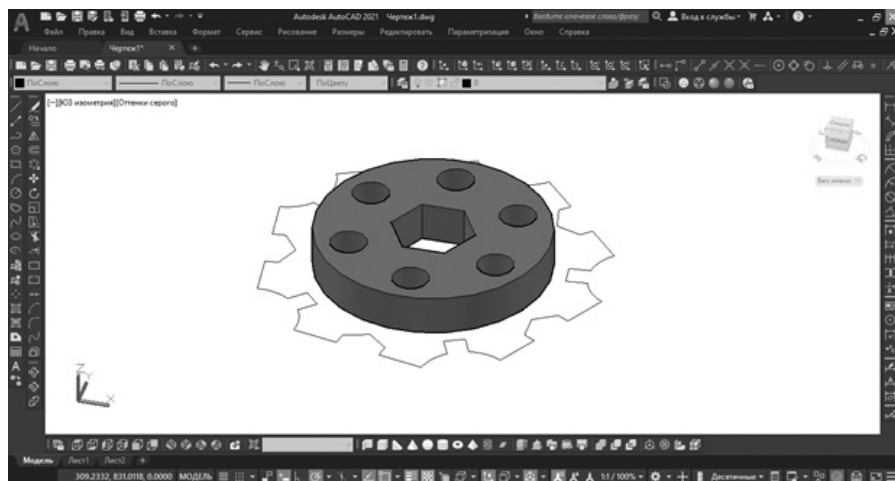


3-rasm



4-rasm

Zamonaviy axborot va kompyuter texnologiyalarining shunday imkoniyatlari mavjudki, ular o'qitish didaktikasining asosiylaridan biri bo'lgan, ko'rsatmalilik tamoyilini rivojlantirishga olib keladi. Buni qo'yilgan masalalarni yechish va texnologik jarayonlarni modellashtirib, ketma-ket va bosqichma-bosqich bajarish hamda ularni asildagidek video lavhalar yordamida namoyish etadigan elektiron o'quv va ishlab chiqarish ishlanmalarida ko'rish mumkin.

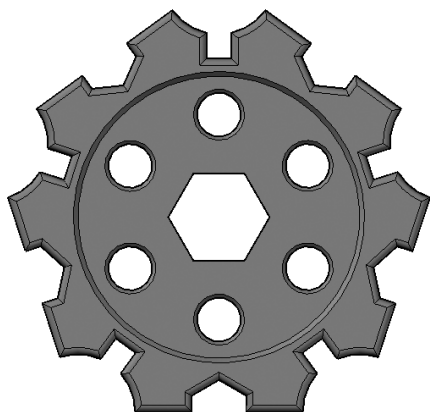


5-rasm

Bulardan AutoCAD dasturidan foydalanish chizmachilik, mashinasozlik chizmachiligi va qurilish chizmachiligi va bir qancha fanalarda foydalanish o'ta qulayligi bilan ham har qanday ko'rgazmali material va plakatlardan ajralib turadi.

Ushbu maqolada chizmasi berilgan yassi detalning yaqqol tasvirini AutoCAD dasturidan foydalanib loyihalashni talabalarga o'rgatishni maqsad qilib, uning uslubiyatini ishlab chiqilgan.

Bizga berilgan aylananani teng bo'laklarga bo'lish chizmasini kompyuterda berilgan o'lchamda 2D formatda model-chizmasi bajariladi va o'lchamlari qo'yiladi. Vazifa to'g'ri



6-rasm



7-rasm

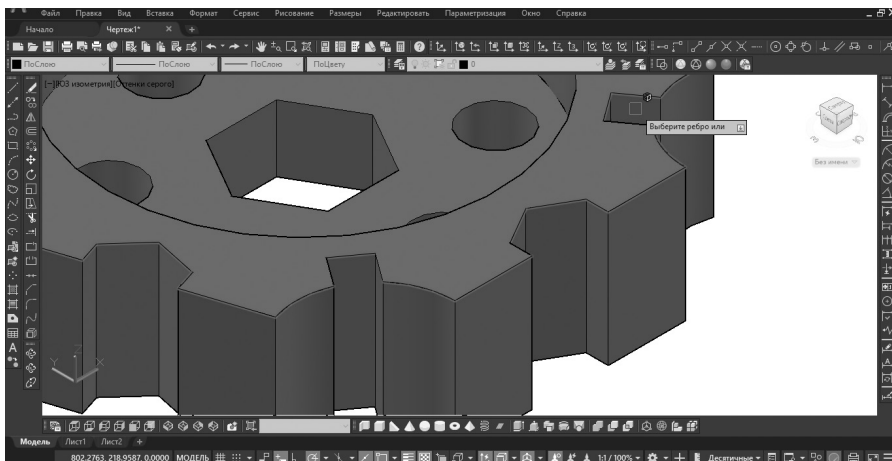
bajarilganda A3 formatda ishlangan vazifadek tasvir hosil bo'ladi. 1-rasm.

Uning yaqqol tasvirini quyidagi ketma-ketlikda yasash tavsiya etiladi;

1. Foydalanish interfeysi ikki o'lchamli muhitga "Вид", "Визуальный стили", "Моделерование", "Орбита", ва "ПСК" panellari kiritib, uch o'lchamda 3D format muhiti hosil qilinadi, 2-rasmdagi interfeysida ko'rsatilgan buyruqlardan foydalaniladi.

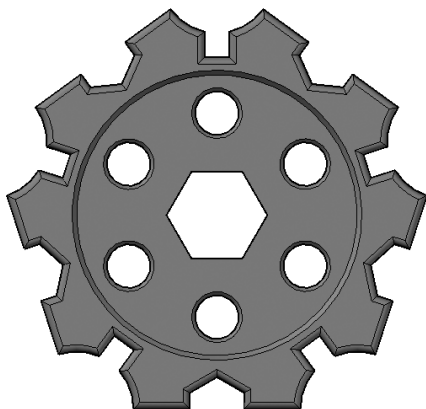
2. Ekrandagi tutashma modeli ajratilib, undan o'ngga nusxasi ko'chiriladi va yassi detal konturini qoldirib barcha chiziqlar va o'lchamlar o'chirib yuboriladi. Agarda bular o'chirilib yuborilmasa berilgan detalimizni yaqqol tasvirini qurishda bir qancha muammolar tug'ilishi mumkin. Shu sababli kontur chiziqlardan boshqa barcha chiziqlar o'chirib yuboriladi. 3-rasm.

3. "Моделирование" panelidagi 12 uskuna "Вытягивание" yuklanib, tekis shakllar asosi birma-bir ajratilib (kesimi ichida-ikki aylana orasidagi ixtiyoriy nuqtani kursor bilan belgilab, balandliklari ixtiyoriy o'lchamlar kiritish yo'li bilan ko'tariladi) 5-rasm.



8- rasm.





9-rasm



10-rasm

4-rasmda “Вид” panelidagi 8-izometriya tugmasi yuklanib ularning yaqqol tasviri bajarilganligini kuzatish mumkin 6- rasm.

4. tekis shakllarning ko‘tarilganligini 6- rasmda ko‘rish mumkin. Shuning uchun uni 3D formatga o‘tkazish uchun, avval ular silindr rangiga o‘tkazib olinadi.

5. “Вид” panelidagi 8- izometriya tugmasi yuklanib, detalning yaqqol tasviri bajarilib qolganini ko‘ramiz 7- rasm.

Agar detalning tashqi qirralarini 1.5 mm radiusda yumaloqlash zarur bo‘lsa, u quyidagi ketma-ketlikda bajariladi:

1. Detalning tarkibiy qismlari “Моделирование” panelidagi 16- “Объединение” uskunasi yordamida yaxlitlab bitta jisimga aylantiriladi.

2. Chizish panelidagi 16- “Сопряжения” tugma yuklanadi va muloqotlar oynasidagi “Выберите первый объект или отменить/ поли линия/ Радиус/ Обрезка/ Несколько” so‘roviga “радиус” tag buyrug‘i yozib kiritiladi.

3. Navbatdagi so‘ralgan radiusga 1.5 radius terib kiritiladi;

4. Shunda muloqotlar oynasidagi “Выберите ребро” so‘roviga qirralar birin ketin belgilab kiritiladi va Enter bilan tasdiqlanadi. Agarda belgilash jarayonida qirralar birin ketin belgilanmay qolsa unda klaviaturada Shift tugmasini bosib birma - bir belgilanadi va Enter tugmasi bosiladi. Shunda barcha qirralar yumaloqlashib qoladi. Buni yumaloqlangan qirralarning rang o‘zgarishidan bilishimiz mumkin bo‘ladi, 8-rasm.

5. Shuning uchun uni 3D formatga o‘tkazishdan oldin ularni silindr asosiy rangiga o‘zgarib olinadi va yuqoridagidek, “Вид” panelidagi 9- izometriya tugmasini yuklab, detalning yaqqol tasvirini hosil qilamiz, 10- rasm.

Amaliyotda bunga o‘xshash detallardagi qirralarni yumaloqlashda ba‘zan ularni bajarib bo‘lmaydi. Bunday holda detallarni kesuvchi tekislik bilan bir nechta bo‘laklarga bo‘lib, qirralar bajariladi. So‘ngra detal bir butun yaxlit qilib birlashtiriladi.

Shunday qilib, AutoCad dasturida yaqqol tasvirlarni loyihalashning ayrim jihatlari hamda tasvirlarni uning tarkibiga kiruvchi oddiy jisimlarni uch o‘lchamli loyixalarini birin ketin modelab, AutoCad dasturida bajarish mumkin ekan.

Shuningdek, bu dasturning qirralarini osongina yumaloqlash imkoniyati mavjud emas. Buning uchun yuqorida keltirilgan amallarni birin ketin aniqlik bilan bajarish talab etiladi.

Adabiyotlar:

1. Kukiev, B., O'g'li, N. N. & Shaydulloyevich, B. Q. (2019). Technology for creating images in autocad. European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences, 7 (12), 49-54.
2. Achilov N.N, Ko'kiyev B. B, Bekqulov Q. Sh Toshkent viloyati Chirchiq davlat pedagogika instituti o'qituvchi (2020). Yaqqol tasvirlarni bajarishda autocad dasturidan foydalanib loyihalash. Muqallim ham uzluksiz bilimlendiriў ilimiy metodikalik jurnali №2 2020 ISSN 2181-7138.
3. Achilov, N. N. (2020). O'yinli texnologiyalardan foydalanib chizmachilik darslarida o'quvchilar ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish va dars samaradorligini oshirish metodikasi. Academic Research in Educational Sciences, 1 (3), 49-60.
4. Achilov Nurbek Norboy o'g'li, Bekqulov Quadrat Shaydulloyevich, Ko'kiyev Boburmirzo Baxodir o'g'li & Jumayev Isroil Omandovlat o'g'li (2020). Methods of developing creative abilities in children. European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences, 8 (10) Part II, 151-153.
5. Ishmuxamedov R., Abduqadirov A., Pardayev A. Ta'limda innovatsion texnologiyalar. – T.: Iste'dod, 2008. – 180 b.

РЕЗЮМЕ

AutoCad dasturida yaqqol tasvirlarni bajarishning ba'zi holatlari va yasashning nazariy jihatlarini keltirilgan. Shuning bilan birgalikda yaqqol tasvirlarni bajarganda ularda mavjud bo'lgan qirralarini yumoloqlash va ayrim joylarida faskalar ochishning amaliy jihatlari ko'rsatib berilgan.

РЕЗЮМЕ

Вот несколько основных фактов о педали и о том, как ее использовать. В то же время они демонстрируют практичность закругления существующих кромок и открытия фаски в некоторых местах при выполнении очевидных эффектов.

SUMMARY

Here are some suggestions on how to look or get an appointment for autoCAD. At the same time, they show the practicalities of rounding the existing edges and opening the chamfers in some places when performing obvious effects.

## ТАСВИРИЙ САЪНАТДА МАШҒУЛОТЛАРИДА МИНИАТЮРАНИ РАНГ ТАСВИРИНИ ЎРГАТИШНИНГ АҲАМИЯТИ

*Анкабаев Р. Т.*

*Тошкент вилояти ЧДПИ «Тасвирий санъат» кафедраси катта ўқитувчиси*

*Миржалилов М. Б.*

*Тошкент вилояти ЧДПИ «Тасвирий санъат» кафедраси талабаси*

**Таянч сўзлар:** тугарак машгулотлари, санъат, ранглар, шакллар, минияюра, китоббезаги, Марказий оснё, эскизлар, аудиториядаги машгулотлар, тасвирий санъат, иждодий тўгарак.

**Ключевые слова:** кружковые занятия, искусство, цвета, миниатюры, книжное оформление, Центральная Азия, эскизы, уроки в классе, изобразительное искусство, творческий кружок.

**Key words:** circle classes, art, colors, miniatures, book design, central Asia, sketches, fine arts, classroom lessons, creative circle.

Минияюра – кичик ҳажмдаги расм. Лотин тилида қизил рангнинг номларидан бири, одатда қўлёзмага ишланган расмлар шундай номланган. Безак ва тақинчоқларга туширилган тасвир, ушоқ тасвир деб ҳам юритилади. Талаба ёшлар таълим жараёнида юртимиз худудидаги тасвирий санъатнинг шаклланиши тараққиёти тарихий босқичлари билан боғлиқлигини, замонавий ўқитувчи тайёрлашда тарбиявий моҳияти юксак эканлиги ҳақида билишлари учун аввало ўзимизда ривожланган тасвирий санъат турлари ва тарихи ҳақида чуқур билимга эга бўлиши талаб этилади.

Қадимдан Марказий Оснё, Миср, Хитой, Япония, Ҳиндистон каби мамлакатларда тасвирий санъатнинг анча қийин график чизмалари пайдо бўлган Миср қадимдан тасвирий санъат мактабларига эга бўлган давлатлардан биридир. Тасвирий санъат бора-

Т. Н. Қары Ниязий атындағы Өзбекстан педагогикалық  
илим-изертлеу институтының Ж. Орынбаев атындағы Қарақалпақстан  
филиалы

**«МУҒАЛЛИМ ҲӘМ ҮЗЛИКСИЗ  
БИЛИМЛЕНДИРИЎ» № 3-2**  
Нөкис — 2021

Басып шығыўға жуўапкер:

*А. Тилегенов*

Баспаға таярлаған:

*А. Тилегенов, Н. Абдукаримов*

Оригинал-макеттен басыўға рухсат етилди 12.03.2021. Форматы 60x84<sup>1</sup>/<sub>16</sub>

«Таймс» гарнитурасында офсет усылында басылды.  
Шэрти б.т. Нашр. т. Нусқасы 2000. Буйыртпа №

«NISO POLIGRAF» ШК босмахонасида босилди.

Тошкент ш., Ҳ. Бойқаро, 51

